

Ірына Буторына

РЕЦЕНЗІЯ
ТОРІЙ БГПУ

**Сцяжынкамі
радзімазнаўства**

Ірына Буторына

Сцяжынкамі радзімазнаўства

Мерапрыемствы краязнаўчага накірунку
паводле твораў Уладзіміра Ліпскага і Алеся Карлюкевіча

*метадычны дапаможнік
для настаўнікаў*

Мінск
«Белпринт»
2013

УДК 373.5.016:908(476)

ББК 74.266.31

Б94

Буторына І. А.

Б94 Сцяжынкамі радзімазнаўства : мерапрыемствы краязнаўчага накірунку паводле твораў Уладзіміра Ліпскага і Алеся Карлюкевіча. — Мінск : Белпринт, 2013. — 280 с.
ISBN 978-985-459-292-3.

УДК 373.5.016:908(476)

ББК 74.266.31

Вучэбнае выданне

БУТОРЫНА Ірына Аляксандраўна
СЦЯЖЫНКАМІ РАДЗІМАЗНАЎСТВА
Мерапрыемствы краязнаўчага накірунку
паводле твораў Уладзіміра Ліпскага
і Алеся Карлюкевіча

Адказы за выпуск А. Л. Хаміцкі
Мастацкі рэдактар Л. М. Гоманаў
Кампутарная вёрстка М. Р. Бабко

Падпісана да друку 29.05.2013. Фармат 60×84/16.

Папера афсетная. Друк лічбавы.

Ум. друк. арк. 16,28. Наклад 200 ас. Заказ 231.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
ООО «Белпринт». ЛІ № 02330/0552553 от 04.03.2009.
Пр. Незалежнасці, 77, 220013, г. Мінск.

ISBN 978-985-459-292-3

© Буторына І. А., 2013

Змест

Прадмова	3
«Жыві сёння!». Знаёмства з біяграфічнымі звесткамі з жыцця і творчасці У. С. Ліпскага.	11
«Заўсёды цягне дахаты... Альбо спроба аўтабіяграфіі». Завочная прэс-канферэнцыя з Алесем Карлюкевічам.	19
Падарожжа па незвычайнай азбуцы. Цыкл класных гадзін паводле кнігі У. С. Ліпскага «Азбука жыцця».	31
Малюем Беларусь. Калектыўнае пазнавальна-мастацкае мерапрыемства паводле кнігі У. С. Ліпскага «Я тут жыву»	63
Зорны шлях белых гарлачыкаў. Урок пазакласнага чытання з элементамі тэхналогіі педагогічнай майстэрні па аднайменнай казцы А. М. Карлюкевіча	76
«Прывітанне, Васілёк!». Занятак па выхаванні добразычлівых адносінаў паміж людзьмі і развіцці творчых здольнасцяў асобы па матывах казкі А. Карлюкевіча «Як васількі на сваю крыўду забыліся»	83
Займальнае краязнаўства. Гульні па матывах кнігі Ул. Ліпскага «Я тут жыву».	87
Вавёрка піша сачыненне. Урок пазакласнага чытання па вывучэнні казкі А. М. Карлюкевіча «Вавёрка піша сачыненне»	91
«Ці дзеліцца Радзіма на часткі?» Доўгатэрміновы краязнаўчы праект	95
Гуртковая краязнаўчая праца	101
Як стаць краязнаўцам? Паседжанне гуртка юных краязнаўцаў з выкарыстаннем нарысаў А. Карлюкевіча з кніг «І векавечны толькі край...» і «Радзімазнаўства».	103
Турнір знаўцаў «Што ў прозвішчы тваім?». Пазакласнае мерапрыемства паводле нарысаў з кнігі Ул. Ліпскага «Свіцязянская русалка»	107
«Дыялогі пра зямлю і Айчыну». Міні-дэбаты паводле пытанняў, узятых у кнізе А. Карлюкевіча «І векавечны толькі край...»	112

«Аб чым маўчаць камяні?».	
Дадатковы матэрыял для ўрока па курсу «Мая Радзіма Беларусь» паводле аднайменнага нарыса з кнігі Ул. Ліпскага «Свіцязянская русалка»	115
«Слаўныя, зоркавыя імёны з Полацка».	
Пазакласнае мерапрыемства паводле нарыса А. Карлюкевіча «Горад крывічоў» з кнігі «Радзімазнаўства»	119
Турнір экскурсаводаў.	
Гульня-спаборніцтва паводле нарысаў з кніг «І векавечны толькі край...», «Сцежкамі Ігумешчыны», «Радзімазнаўства»	122
Краязнаўчы экзамен «Радзімазнаўства».	
Гульня-падарожжа па станцыях паводле кнігі А. Карлюкевіча «Радзімазнаўства»	129
Пад сценамі старажытных замкаў.	
Урок па курсу «Мая Радзіма — Беларусь» у форме гульні «Даследчыкі гісторыі» паводле кнігі Ул. Ліпскага «Свіцязянская русалка»	138
Экскурсія ў Дудуткі.	
Распрацоўка сцэнарыя экскурсіі паводле нарысаў з кніг А. Карлюкевіча «І векавечны толькі край...» і «Сцежкамі Ігуменшчыны».	142
«Беларускія салаўі».	
Музычна-гістарычная гасцёўня паводле нарысаў з кнігі «І векавечны толькі край...»	150
Пад сінім небам Беларусі...	
Вучнёўская тэлеперадача паводле нарысаў «Пад сінім небам Беларусі» і «Невядомы паэт» з кнігі «І векавечны толькі край...»	158
Эрудыт-шоу «Літаратурная Беларусь».	
Матэрыял для гульні паводле нарысаў А. Карлюкевіча	163
Падарожжа разам з аўтарам.	
Матэрыял для вывучэння біяграфічных звестак Р. Ігнаценкі і выпрацоўкі навыкаў аналізу мастацка-публіцыстычнага тэксту (урывак з нарыса «Адкрыццё Паплавоў» з кнігі «Радзімазнаўства»)	175
Сяброўскі дыялог «З павагай да мінулага...».	
Гульня-даследванне паводле нарысаў «Пачынальнік» і «Бальзам роднага краю» з кнігі «І векавечны толькі край...».	182
Сувязь пакаленняў. Сямейная гульня	
паводле кнігі Ул. Ліпскага «Свіцязянская русалка»	187

З любоўю да прыроды.

Вусны часопіс паводле нарысаў «Грыбнік Якуб Колас»,
«Краскі Радзімы», «Выступаў у абарону рускага лесу»
з кніг «Радзімазнаўства» і «І векавечны толькі край...» 193

Фрагменты Паштовай гісторыі.

Пазнавальнае мерапрыемства паводле нарысаў
з кніг «Сцежкамі Ігуменшчыны» і «Радзімазнаўства» 201

Тапанімічная біяграфія Пухаўшчыны.

Літаратурна-краязнаўчае даследванне вершаў Якуба Коласа
з выкарыстаннем нарыса з кнігі «І векавечны толькі край...» 204

Святло Коласа.

Пазнавальнае мерапрыемства паводле аднайменнага
нарыса А. Карлюкевіча з кнігі «Радзімазнаўства» 209

Пабліскае на сонцы Балачанка...

Літаратурная картка Цітаўкі... Талька — слаўная рачулка...
Літаратурна-краязнаўчая гульня паводле нарысаў
кнігі «Сцежкамі Ігуменшчыны» 212

Пашыраем межы падручнікаў...

Урок пазакласнага чытання паводле нарысаў «Мар'іна Горка. Пасёлак
Мар'іна» з кнігі «І марам волю дам» 221

«І марам волю дам!».

Размова за «круглым сталом» паводле нарысаў
аднайменнай кнігі А. Карлюкевіча 229

Гучы, мая мова!

Матэрыял для заняткаў па развіцці маўлення вучняў
паводле тэкстаў краязнаўчых нарысаў А. Карлюкевіча 238

Маўленчы трэнінг «Словы і час».

Матэрыял для правядзення заняткаў па беларускай мове
па матывах краязнаўчых афарызмаў Ул. Ліпскага 246

Партрэтны нарыс. Я. Пархута.

Урок развіцця звязнага маўлення паводле нарысаў
з кнігі «І векавечны толькі край...» 249

Лёс Культуры...

Сачыненне-разважанне паводле нарыса
з кнігі «Сцежкамі Ігуменшчыны» 256

Выкарыстаная літаратура 261